

GRŠKO PERZIJSKE VOJNE: pod Perzijsko državo pridejo grške kolonije, zavzeli tudi Egipt. **JONSKI UPOR:** vladavina tiranov krepi občutek prevelike podrejenosti, nova oblast je prizadela grke na gospodarskem področju, zato pride leta 500 pr.Kr do Jonskega upora, na čelo upora se je postavil Milet, sprva je bil upor uspešen, vendar Perzija preide v protinapad in po 6 letih zaduši upor. Leta 494 pr.Kr Perzijci zavzamejo Milet, ga porušijo, prebivalce pa odženejo v sužnost v Mezopotamijo. Grška pomoč je razjezila perzijskega kralja, zato je dogodek izkoristil za napad na Grčijo. **Bitka na Maratonskem polju:** Darej I pripravi nov pohod leta 490 pr.Kr., tle Perzijcem ni uspelo premagati Grkov kljub več poskusom. **Bitka pri Salamini:** v Atenah se oblikujejo dve stranki - kopenska (vodil Aristid) in pomorska (vodi jo Temistokles), zaradi perzijske nevarnosti okoli 30 grški mest leta 481 pr.Kr sklene Helensko zvezo, na kopnem kljub temu zmagajo Perzijci, pomorsko bitko pa Kserkes prepusti Mardoniju, sam pa se vrne v Perzijo. **Vzroki in posledice:** grki so imeli boljše orožje, bolje so poznali teren, zato imeli boljše možnosti, grki so se borili za osebno svobodo, za politični red, zmaga je okrepila zavest o svobodi in opozorila, da tudi nižji sloji lahko upravljajo državo. **ZLATA DOBA ATEN:** **Atiško-delska zveza:** Ob Sparti, ki je veljala za najmočnejšo kopensko silo, so se uveljavile Atene kot pomorska velesila, pod njihovim vodstvom so leta 477 pr.Kr ustanovili atiško-delsko zvezo z nalogo, da se bodo za vse večne čase borili proti Perziji, sedež zveze je bil na otoku Delos, vrhovno poveljstvo pa v rokah atencev, zveza se kmalu spremeni v atenski imperij, premaganim ali sumljivim zaveznikom so vsiljevali svoje naseljence - kleruhe, s pomočjo katerih so jih nadzirali. **Periklej - doba demokracije** : oblast v državi sta prevzela ljudska skupščina in svet 500-ih (bule), ni bilo prave osrednje oblasti, zato se pojavijo demagogi - politiki, ki so s sladkimi besedami volili ljudi glede na trenutno razpoloženje, niso imeli pogleda v prihodnost, političnih pravic nimajo ženske, tujci in sužnji, finančna sredstva dobivali z zlorabo iz blagajne atiško-delske zveze, razcvet atenske demokracije so omogočili tudi številni sužnji, ki so delali v Atenah.